

ŪKINĖ BŪKLĖ

KAIP TOLI IKI INFLIACIJOS SUSTABDYMO?

Eilinio žmogaus akimis stebint, infliacija JAV ne tik nesumažėjo, bet padidėjo. Tik pasižiūrėjus į krautuvių lentynas: kai tik ateina nauja prekių partija, jos pažymimos aukštesnėmis kainomis. Iš to sprendžiant, vyriausybės pastangos apstabdyti infliaciją iki šiol neturėjo pasisekimo. O tos pastangos buvo: suvesti biudžetą supertekliu, padidinti mokesčius ir pabranginti kreditą. Visa tai turi vesti prie to, kad eilinis gyventojas (ir imonės) turėtų kišenėje mažiau pinigų. Taip suvaržytas jis pirs tik tai, kas jam būtinai reikalinga. Ilgainiui pagal pasiūlytą ir pareikalavimo dėsnį tai turėtų privesti prie kainų kilimo apstabdymo.

Kol kas tačiau nuosimčių už paskolas padidėjimas neatmušė žmonėms norą pirkti išsimokėjimui. Naujų tos rūšies paskolų birželio mėn. buvo užtraukta 8,7 bilijonų dolerių sumai. Viso žmonės yra skolingi už išsimokėjimui paimtas gerybes per 90 bilijonus dolerių. Jei tai ką įrodo, tai visų pirma žmonių nenorą tikėti, kad kainos artimoje ateityje kristų. Ir kaip tam patikėti, kad pagrindinių žaliavų kaip plieno, aliuminio ir vario kainos paskutiniu laiku vėl pašoko, kas turėtų pasireikšti ir naujų gaminių, įskaitant ir automobilius, kainų pakilime.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Tai būtų tamsi nūdienio balansopusė. Šviesesnėje pusėje reiktų atžymėti faktą, kad valstybės biudžetas už praėjusius finansinius metus buvo liepos 1 d. suvestas su 3,5 bilijonų dolerių pertekliu. Nuosimčių už paskolas pakilimas privertė imones sumažinti žaliavų atsargų ir naujų įrengimų užpirkimus. Prie to privedęs ne tik nuosimčių pakilimas, bet ir naujų užsakyimų sumažėjimas.

Kai kas būkštauja, kad eilinis žmogus gali tik tada pastebėti kainų kilimo sustojimą, kada jam jau bus pervėlu tuo pasidžiaugti. Dėl to, kad jis pats gali netekti darbo arba jo uždarys sumažės dėl viršvalandžių netekimo.

Reikia tačiau tikėtis, kad nedarbas padidės tik pakenčiamu mastu, nes moderni valstybė turi pakankamai priemonių ūkiniam atkurtumui po to, kai infliacija bus apstabdyta. Visas menas slypi klausime, kada griebtis atitinkamų priemonių. 1965-66 metų mažas ūkinio gyvenimo atoslūgis paskatino administraciją griebtis priemonių ūkiniam gyvenimui paskatinti, kas privedė prie dabartinės infliacijos tempo padidėjimo. Už tat dabar bijoma atpiginti kreditą nesulaukus apčiuopiamų įrodymų, kad infliacija tikrai yra su-

mažėjusi. Nenorima pasikliauti vien tuo, kad visos tautos pajamos už gerybes ir patarnavimus -- GNP -- per antrą šių metų ketvirtį padidėjo tik 1 3/4 procento. Atskaičius kainų pakilimą, rasime, kad tos pajamos padidėjo vos 1/2 nuosimčio, atseit jau stovime ūkinio atoslūgio slenksyje. Administracija (ir eilinis žmogus) laukia dar ir kitų įrodymų.

Atskira, nors ir gimininga, tema yra išlaidų kariniams reikalams sumažinimo įtaka į bendrą krašto ūkį. Kaip žinia, spaudoje ir kongrese dažnai pasigirsta nuomonių, kad išlaidas kariniams reikalams, jau nekalbant apie Vietnamo karo, reikią būtinai sumažinti. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad būtų tikra palaima kraštui, jei ginklams skirtus pinigus galima būtų išleisti kitiems, daugiau naudingiems, reikalams. Tai tačiau tik iš dalies teisinga. Svarstant klausimą, kaip ginklavimo apribojimas atsileptų ūki, daugumas ekonomistų sutinka, kad jis išsuktų bent dalinę depresiją ("a sectorial depression" -- anot J. Kenneth Galbraith.)

Blogiau, kad ginklavimo sustabdymas gali kurti laikui pakirsti techninę pažangą. Jei, pavyzdžiui, kokia imonė gauna vyriausybės užsakytą naujam ginklui ar įrankiams, ji į tą darbą normaliai įkinko gabius žmones, kurie dažnai gauna naujų idėjų pritaikomų ne tik tam vienam ginklui, bet visam ūkiui.

Tiesa, teoriškai būtų galima tą patį padaryti ir su kitom gyvenimo sritimis, ne tik su ginklavimo pramone, tačiau praktiškai tam atsirastų daugiau kliūčių. Mat, krašto saugumas kartais verčia susispausti, aukotis, kiti reikalai gali palaukti, neturi to pirmumo kaip krašto apsaugos reikalai. Ypač kapi-

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus 1969 metų valdyba, kurios pirmininku ir vicepirmininku yra iš jaunimo organizacijų atėję į Sąjungą jauni veikėjai J. Valkūnas ir R. Staninšas. Nuotraukoje iš kairės: valdybos narys K. Ramonas, vicepirmininkas R. Staninšas, parengimų vadovė E. Matutienė, pirmininkas J. Valkūnas, išdėtininkė S. Rudokienė ir sekretorius J. Jurevičius.

V. Krapausko nuotrauka

VILNIUJ SUSIRŪPINO ŠIUKŠLĖMIS

"Sukūrėme garsias visame pasaulyje savo tikslumu stakles, naujus gyvenamuosius rajonus, puikius kavinių interjerus, o šiukšles vis dar slepiame po šluota", -- rašo netituluoti žinovai (Alfonsas Juška ir Vytautas Pajaujis) Vilniuje leidžiamo MOKSLO IR TECHNIKOS žurnalo birželio laidoje. Kalba jie apie Vilniaus miesto šiukšles. Kasdien iš miesto esą išgabenama po 2000 kubinių metrų šiukšlių. Per metus susidaro nemažas kalnas. Mieste, esą, švarą lyg ir nebūtų galima skystis, jeigu ne vienas "bet". O "bet" yra tas, kad šiukšles, sako, "surinkame ir verčiame čia pat už miesto slenkščio. Ten jos pūva, skleidamos smarvė, dega, dūmuose skandindamos aplinkinių gyventojų trobas". Specialios autotransporto kontoros direktoriaus pavaduotojas Čiudakovas sakosi žinąs įvairių būdų šiukš-

talistiniame krašte, kur vyriausybės rankos ūkinėje srityje yra labai suvažytos.

"Tai miesto istorijos liudininkas, ir jį reikia grąžinti į buvusią vietą", -- pareiškė "D.S." rugpj. 3 d. TIESOS "Dienos aidų" skiltyje.

"D.S.", be abejo, yra D. Šniukas, neseniai grįžęs iš TIESA iš LITERATŪROS ir MENO, ir grįžęs jau vyriausio redaktoriaus (Zimano) pavaduotoju, ar gal ir jau numatytu įpėdiniu (?). "Miesto istorijos liudininkas", apie kurį kalba D.S., yra metalinė lentelė, buvusi įmūryta į vieno namo sieną Vilniaus Vrublevskio gatvėje (prie katedros aikštės). Tai buvo priminimas apie 1931 metais Vilniuje buvusį potvynį, kai patvinusi Neris buvo užliejusi nemažą Viniaus gatvių, katedros aikštę, katedros rūsius, buvoplovusi katedros pamatus. Lentelė rodė, iki kurios vietos buvo pakilęs vanduo.

"Išlaikė ši lentelė karo negandus", rašo D.S., "ekskursijų vadovai ją rodė svečiams, kol po ne-

papasakoja, kaip tenai veikia šiukšlių deginimo imonės. Siūlo ir Lietuvoj prie didesniųjų miestų statyti tokias imones. Tai ne taip sunku, nes, sako, šveicarai tokių imonių įrengimus ne tik sau gamina, bet ir eksportuoja.

Klausimas, kaip į tokių sumanymą pažiūrės Čiudakovai ir valiutos sargai. Rusai Lietuvoj steigia visų pirma tokią pramonę, kurios gaminius galima eksportuoti, o čia pačią imonę reikia importuoti, bet neeksportuoti dūmų, pelenų ar garso (nesudegusių liekanų).

Ši šiukšlių problema -- vienas iš būdingų pavyzdžių, kaip Maskvos valdžion patekusių kraštų izoliacija ir priklausomybė nuo Maskvos varžo jų pažangos galimybes. (E)

Pasiilgo lenkiško užrašo...

seniai vykusio remonto įnaini dingo. Matyt, mažo išsilavinimo ar tiesiog sauso mąstymo žmonės nutarė, kad tokie "sentimentai" nereikalingi".

Gražu, kad bent redakcijoj yra žmogus su sentimentu Vilniaus miesto istorijai. Bet kalbamoji lentelė galėjo būti kieno nors tyliai pašalinta (progai pasitaikius) ir kitais sumetimais, negu sentimentų stoka Vilniaus praeičiai.

Lenkų administracijos įtaisyta paminklinė lentelė, be abejo, buvo parašyta vien lenkų kalba. Lenkams ar lenkofilams tokia lentelė galėjo žadinti ir tokių sentimentų, kurių absoliutinė dauguma dabartinių Vilniaus gyventojų ir Vilniaus lankytojų ne tik neturi, bet nelabai ir prisiminti tesistengia. Aki vaizdo faktų, kad dabartinė Vilniaus administracija, jei kur deda paminklinius įrašus, tai tik dviem kalbom -- lietuvių

(Nukelta į 2 psl.)

Viesulas 'Camille' pridarė už bilijoną nuostolių

Viesulas "Camille", atūžęs iš Meksikos įlankos, sekmadienį smogė Mississippi ir Louisiana valstijoms, ir kaip gubernatorius Williams skelbia gali būti tarp 500 ir 1,000 žuvusių.

Viesulas nušlavė Gulfport, Mississippi sritį, kurioje paskelbta apsaugos stovis nuo plėšimų dar išlikusių namų ir įstaigų. Vanduo ir viesulas sugriovė ir užliejo pakrantės miestus. Audra, kaip skelbiama, prūžė iki 200 mylių į valandą smarkumu paversdama namus ir kitus pastatus šipuliais ir griuvėsiais.

Gubernatorius išleido karantino įsakymą apsaugojimui žmonių sveikatos.

Prezidentas Nixon paskelbė dalį Louisiana valstijos nelaimės stovyje, pirmadienį, paskyrė milijoną dolerių reikalingai pagalbai.

Tą patį padarė antadienį ir Mississippi valstijos vandens pakraščiai.

Lėktuvais pristatoma nukentėjusiems miestams šimtai tūkstančių svarų maisto ir vaistų. Daugybė žmonių yra sužeistų.

Nuostolių pridaryta už bilijoną dolerių.

-- Pradink iš akių, kol aš nepasirašiau prekybos sutartį!...

Vienišas žygyje į saulę...

Vyta. Maželio nuotrauka

XVI LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ VOKIETIJOJE

Lietuviškų Studijų Savaitė Vokietijoje šiemet įvyko liepos 13–20 Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos namuose Bad Godesberge prie Reino. Ją rengė Vokietijos ateitininkai sendraugiai ir studentai, Europos Lietuvių fronto bičiuliai, Vokietijos Lietuvių studentų sąjunga, Evangelikų jaunimo ratelis, Vokietijos skautai ir skautės. Globojo ir finansavo Vokietijos Lietuvių Bendruomenė.

Rengimo komisiją sudarė Alina Grinienė, kun. V. Damijonaitis ir stud. M. Landas.

Studijų savaitės daly-

viai buvo apgyvendinti Annabergo pilyje, esančioje Reino šlaite, kur visą savaitę klausėsi paskaitų, diskutavo, o laisvalaikį ilsėjosi ir pramogavo: lankė artimas Pareinio vietas.

XVI lietuviškųjų studijų savaitę atidarė moderatorius V. Natkevičius pirmadienį (liepos 14) 10 val., palinkėdamas kūrybingos nuotaikos, vaistingų diskusijų, taurių bičiuliškų ryšių sąvartarpe, nušviesdamas studijų savaitės istoriją ir paskirti.

Gyvu žodžiu dalyvius pasveikino kun. J. Urdzė. Sveikinimo telegramas bei laiškus atsiuntė naujasis Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas Deksnys, Lietuvos diplomatinio šefas St. Lozoraitis, Liet. katalikų mokslo akademijos pirmininkas prof. dr. A. Liulima, Didž. Britanijos Liet. sąjungos pirmininkas inž. J. Vilčinskis, Evangelikų kun. senjoras A. Keleris ir kiti.

Ant depopuliacijos slenksčio -- Lietuvos gyventojų kaita 1940–1969, tokia buvo tema pirmojo studijų savaitės paskaitininko dr. K. Čeginsko iš Uppsalos.

Depopuliacija -- gyventojų skaičiaus mažėjimas. Lietuvon ją atnešė okupacija ir karas. Prieš karą 1940 Lietuva turėjo 3.180 tūkstančių gyventojų (dabar užimame plote), o šių metų pradžioje -- 3.105 tūkstančius.

Turint prieš akis galiąmybę, jog natūralus prieauglis toliau mažės, o kiekvienu metu gali sustiprėti gyventojų judėjimas į azijinę Sovietų Sąjungos dalį, Lietuvai vėl gali atsirasti naujas depopuliacijos pavojus, iš kurio per tris pastaruosius dešimtmečius dar galutinai neišsilaivinta.

Išvadose dr. K. Čeginskas teigė, jog esame ir liksime maža tauta, kuriai labai svarbu savo kiekybinę silpnąbę atsemti kokybiniais laimėjimais.

Apie jaunimo religijos krizę paskaitą skaitė kun. J. Urdzė. Jis nurodė, kad technologijos sparti pastarųjų dešimtmečių pažanga suardė dvasinę pusiausvyrą: humanitariniai mokslai atsiliko nuo technikos mokslų. Daugumas laimėjimų technologijos srityje panaudojami ne gyvenimui gerinti, bet jam griauti. Vyrauja atsakomybės stoka, moralinė krizė. Prelegentas klausė, ar negalėtų religijos duoti etikos kodėksą, kuris padėtų išsigelbėti iš moralinės krizės, bet tikro atsakymo nepateikė.

Valteris Banaitis dėstė -- Ką vieni lietuviai be rusų yra pasiekę kultūroje okup. Lietuvoje. Švietimo srityje įgyvendintas masiškas lygis atitinka bendrasąjunginį lygį, bet dinamiškumas nepr. laikais buvo didesnis nei pokario metais (1913–1940 mokinių skaičius padidėjo 6 kartus, o 1940–1966 maždaug 45%).

Viduriniųjų specialiųjų mokyklų (technikumų) skaičius padidėjo 3 kartus. Dabar yra 32.000 tikrų moksleivių ir neakivaizdininkų bei vakarinių kursų lankytojų -- 25.500. Iš 46.400 studentų normaliai mokosi 22.800. Kita pusė turi tenkinis neakivaizdinėmis studijomis.

Lietuva toli atsilikusi nuo bendrasąjunginio vidurinio doktorantų ir

mokslo kandidatų ruošime. Lietuvių visiškai neįsileidžia studijuoti užsienį. Tik pusė abiturientų gali stoti į aukštąsias mokyklas. Lietuvai verčiau reikia dar vieno universiteto ir kelių kitų aukšt. mokyklų.

Knygų leidyboje 1940–1968 lietuviškai (socialistinei!) minčiai teko tik 11% viso tiražo. Gaminama daug niekalo, o tikrai reikalingų knygų trūksta, ypač lituanistinių. Knygos iš Vakarų neįsileidžiamos.

Nušvietę padėti kultūrinių masinių priemonių kūrimo bei panaudojimo srityje, sporte, literatūroje, dailėje ir muzikoje, paskaitininkas padarė išvadą, kad kultūros rėmus Lietuvoje nustato okupantas. Juos užpildyti, kiek sąlygos leidžia, vertingu turiniu stengiasi lietuviai. Mažos mūsų tautos laimėjimai, palyginti su betkokia didelės tautos trijų milijonų grupe, keletuopai didesni.

Jaunimo revoliucija buvo kitos paskaitos tema, kurią nagrinėjo mokytojas V. Bartusevičius.

Tragikomiška drama pavadino jaunimo revoliuciją dėl to, kad jaunimas sudaro dalį visuomenės, šandien besinaudojančios didele gerove ir demokratinėmis laisvėmis, o jaunimas nori tą visuomenę ir jos santvarką sugriauti. Kalbėtojas suminėjo jaunimo nepasitenkinimo priežastis ir apibūdino siekimus naujosios kairės, vadovaujančios maištaujančiam jaunimui.

Mados šūkliai randa atgarsį ir lietuviškajame jaunime, bet lietuviška visuomenė yra prasta dirva revoliucinėms idėjoms plisti.

Prof. dr. J. Jūraitis stengėsi atsakyti į klausimą, ką reiškia katalikų Bažnyčioje dabar vykstantis sąjūdis -- atsinaujinimą ar krizę.

Prof. dr. A.J. Greimas aptarė kaip gali būti moksliškai tiriama lietuvių tautosaka ir senovės lietuvių religija.

Folkloras atskleidžia tautos pasaulėžiūrą -- kultūrinių vertybių sistemą vienos duotos epochos metu, todėl yra kultūros istorijos šaka. Lietuviškas folkloras veda į archeologines mitologijos studijas ir kartu su istorijos šaltinių panaudojimu, su archeologijos iškasenų daviniais, su kalbininkų įnašu gali leisti atstatyti senovės lietuvių religiją.

Vaižganto 100-osios gimimo metinės paminėtos dr. J. Griniaus paskaita.

Elegantiškasis kalbėtojas prof. dr. J. Ereštas skaitė paskaitą apie Kazi Pakštą -- egzodo pranašą. Pakštas pramatė antrąjį pasaulinį karą ir Lietuvos okupaciją ir dėl to siūlė vyriausybei išgubenti užsienį aukšą, kai kurias kultūros vertybes, dalį archyvų ir išsiųsti į Vakarų didesnę būrį gabią jaunimo. Ano meto vyriausybei vadovaujantis asmenys palaikė pranašą fantastu.

Liublino unijos 400 metų sukaktis paminėta il-

(Nukelta į 6 psl.)

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

LIETUVIŠKA KNYGA SKAITYTOJUI

Tikrai nedažnai atsitinka, kad per vieną vienintelę popietę vienoje tik lietuvių kolonijoje, prisikaitančioje apie 500 šeimų, į skaitytojų rankas patektų penkiasdešimt lietuviškų knygų. Jeigu kas gaudytųsi rekordų, tai šį faktą bent Australijoje galėtų palaikyti rekordiniu.

Mieliems "Dirvos" skaitytojams neseniai buvau pristatęs lietuviškos knygos platinimo entuziasą, J.J. Bačiūno vardo bibliotekos Adelaidėje vedėją poniją Elena Reisonienę. Ir kaip tik ši veikli lietuvi, kiekvienam pasiūlytam darbiui skiriant absoliučiai visas savo jėgas, dviems tos pačios bibliotekos darbuotojams (p.p. L. Garbaliuskui ir M. Urbonui) talkininkaujant, š.m. rugpiūčio 10 d. Adelaidės Lietuvių Namuose suorganizavo pirmą lietuviškos Knygos ir Lietuviškos Plokštelės pristatymo popietę. Be 50 skaitytojų pasiekusių knygų, tos popietės metu gauta ir visa eilė užsakymų tik ką atspausdintiems arba ir spausdinimui ruošiamiems veikalams.

Ši popietė reikšminga ne tik savo tikslu ir rezultatais, bet taip pat ir savo programa, kuri suteikė malonaus dvasinio pasitenkinimo gausiai susirinkusiems lietuviams, vos tilpusiems Lietuvių Namų salėje. Programa buvo vispusiškai kultūringa, originali ir patraukli. Tai režisieriaus J. Neverausko ir aktorius V. Baltučio nuopelnas. Jaunos lietuviškos Žibutės Westenberg dekoracijos scenoje buvo žavios savo originaliu kuklumu. Į knygų pristatymo programą buvo įjungtas tiek senimas, tiek ir jaunimas. Būdinga, kad niekas nesivaikė tuščiu žodžiu ir visa popietę pasisekė apgauti nuotaikingai jaukia harmonija.

Lietuviškos knygos centre buvo J. Gliados premijuotasis romanas Liepsnos ir Apmaudo Ašotai. Ją paanalizavo laureatas Pulgis Andriūšis, o ištraukas vaidybiškai perstatė J. Neverauskas ir V. Baltutis. Jos žymiai papildė Pulgio pastabas.

Nuotaikingai ir su giliais išgyvenimais scenoje buvo atkurtas Zakristijūnienės pasikalbėjimas su Viešnia (iš K. Barėno Knygos Atsitiktiniai Susitikimai). Šiame gabalėlyje J. Neverauskui, kuris vaidavo autorių, gerai talkininkavo M. Grebliūnienė-Barnoaitė ir A. Miliauskienė.

C.V. Obcarsko eilėraščius iš Penktosios Pradalgės jaunatviškai padeklamavo J. Neverauskaitė. Ši jaunuolė jau kuris laikas reikšmingai prisideda prie daugelio kultūrinių parengimų, kuriuose ji patraukia klausytojus savo puikia lietuvių kalba, laisva laikysena ir nuoširdžiai giliu perduodamo dalyko išgyvenimu. Su J. Aisčiu popietės dalyvius supažindino V. Baltutis, paskaitydamas ištraukas iš Milfordo Gatvės Elegijų.

Ypač gausi kygų ir plokštelių paroda buvo susidomėjimo centre. Garbaliuskas ir Urbonas vos spėjo suktis aptarnaudami.

Pristatant lietuviškas plokšteles, liūdo dalis teko solistei G. Vasiliauskienei. Anot plokštelių pristatinėtojo Antano Maželio, popietėje į šios dainininkės plokštelę kreipiamas pagrindinis dėmesys ne vien dėl to, kad ji yra iš mūsų tarpo, bet juo labiau dėl to, kad G. Vasiliauskienė ypač savitai perduoda, interpretuoja lietuvišką dainą, kurios besiklausant taip rodo ir užuodi šviežio sielo kvapą. Vertėtų pridurti, kad dar prieš savaitę Adelaidės ateitininkai sendraugiai buvo atskirai surengę popietę, skirtą išimtinai tik solistei G. Vasiliauskienei.

Atrodo, kad Adelaidėje pradėta lietuviškos knygos popietė ateityje bus rengiama ir kitose kolonijose. Šią mintį nuoširdžiai palaiko Australijos lietuvių bendruomenės organas "Mūsų Pastogė". Jos redaktorius (rašytojas Vincas Kazokas) šios pirmosios popietės išvakarėse reikalą gvildeno laikraščio vedamajame.

• MUZIKO K. KAVALIAUSKO JAU NĖRA

GYVŲJŲ TARPE. Jis mirė š.m. rugpiūčio 8 dieną nuo staigaus širdies priepuolio. Australijos lietuvių tarpe tai buvo pats ryškiausias kultūrininkas, kuris aktyviai dirbo įvairiausiose kultūrinio gyvenimo srityse. Krašto Kultūros Taryba, kuriai jis ilgus metus vadovavo, ištikimųjų yra jo kūdikių. Jį jis globojo nuo pat mažumės ir vedė jį per visas klūtis. Kavaliauskas yra neatsiejamai surištas ne tik su pirmųjų, bet ir su visų kitų Lietuvių Dienų įgyvendinimu bei meniniu praplėtimu. Išstisus dvylika metų jis vadovavo

populiariam Sydneyaus Dainos chorui. Kavaliauskas pasižymėjo nepaprastu judrumu ir energija. Mirė sulaukęs 66 metų amžiaus.

• LIETUVIAI KARININKAI Adelaidėje ruošiasi iškilmingai švęsti Karo Mokyklos 50 metų sukaktuves. Iniciatorių grupėje yra V. Levickis, Jz. Lapšys, K. Taparas-Taparauskas, V. Patašius ir kiti. Norėdami surinkti daugiau istorinės medžiagos akademinei suaktyvinti minėjimo daliai, iniciatoriai žada kreiptis į savo prietelius, gyvenančius Amerikoje.

• PIRMASIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KULTŪROS KONGRESAS įvyks 1970 m. kovo mėnesį (per Velykų atostogas). Teks yra ALB Krašto Kultūros Tarybos nutarimas. Posėdyje šį klausimą svarstant dar dalyvavo ir velionis muzikas K. Kavaliauskas. Vos iš jo sugrįžęs jis pasijuto blogai. Nėpagelbėjo ir ligoninė.

• DEVYNIOS TAUTYBĖS (lietuvių, bulgarų, čekų, estų, latvių, lenkų, rusų, ukrainiečių ir vengrų) šiomis dienomis Melbourne išvedė gyvenimą naują jungtinę organizaciją -- Assembly for Freedom of European Nations, kuri sutrumpintai vadinama A.F.E.N. Tikslas sureikta kovoti dėl laisvės ir nepriklausomybės tautoms, tebesančioms rusiškojo komunizmo vergijoje. Lietuvius šioje organizacijoje atstovauja Melbourne apylinkės valdybos vicepirmininkė p-lė Danutė Jokubauskaitė.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

TAUTINĖS VEIKLOS
MOZAIKA

EMILIJA ČEKIENĖ

Kiek mes bekalbėtume apie lietuvių išeivijos veiklos apjungimą ar tikriausią sakant pajungimą vienam koordinaciniam vienetui, kiekvienas tačiau gerai žinom ir jaučiam, jog iš to nieko nebus, tai tuščios pastangos, bereikalingas laiko gaisinimas ir energijos aikvojimas tų, kurie to siekia. Imkime pavyzdžiu Lietuvių Fronto bičiulių diskusijose pasisakymą ir norą jį įgyvendinti, būtent:

-- ALTas ir VLIKas lemiamos reikšmės nebavida, todėl reikia, kad VLIKas laisvu noru kapituluotų ir visą savo darbą perduotų PLBnei. Jei jis to nenorėtų, tai turėtų sutikti ir artimiausią savo seimą išleisti 50 delegatų iš PLB kurie tą VLIKą ir likviduotų".

Na, žinote, tuo klausimu nebėra ko diskutuoti, o tik palinkėti tai 50-čiai atstovų laimėti "be kraujo praliejimo".

Tačiau pilkoji, ta pagrindinė lietuvių visuomenės dalis, PLB-nės kūno ląstelės, ant kurių pečių guli visa išeivijos veikla, kuri nė vienoj srityj nereiškia jokių pretenzijų, o tik naudingus Lietuvai darbus įvairiais būdais nuosirdžiai remia, yra įsitikinę, kad mūsų lietuviška veikla yra nelyginant marga mozaika, susidedanti iš daugelio įvairių sambūrių, organizacijų ir paskirų asmenų.

Panašią veiklos mozaiką užsimeina ir Draugas š.m. rugpiūčio 9 d. savo įžanginiam:

-- Ne kiekvienas gali atlikti visus darbus. Bet kiekvienas gali ir turi atlikti naudingus darbus savo aplinkoje ir savo laike, kad iš bendrų darbų susidarytų tautinės veiklos mozaika, parodanti bent pastangų vieningumą ir didybę siekiant tautai laisvės ir kuriant kultūrinę vertybę. Čia ir yra mūsų vienybės ir veiklos pagrindinis ramstis".

Jei kiekvienas sambūris, institucija ar pagaliau pavieniai asmenys pradės laukti kuriam nors naudingam tautai darbui atlikti leidimo, žiūrėti, kol vyriausias dirigentas pakels lazdele, tai neatliksim jokio darbo. Svarbiausia tai, kad tų atskirų grupių, organizacijų dirbami tautiniai darbai nesikiortų, kiekvienas atlieka skirtingus savo užsibrėžtus planus, juos įgyvendina, papildo kitų nesuspėtus atlikti. Visus juos vertinant, nieko negriauanant, o tiksliai tariant ir statant ir susidaro mūsų tautinės veiklos mozaika.

Kiekviena ideologinė grupė leidžia savo laikraščius. Tą didelį tautinį darbą atlieka ne taip jau gausūs mūsų idealistų sambūriai, auksa lėšas, poilsio laiką ir energiją, visi jie siekia to paties tikslo tiksliai kiek

skirtingais metodais -- savo tėvynei laisvės ir nepriklausomybės.

Tie visi sambūriai auklėja ir jaunąją kartą tautinio darbo tęsėjus išeivijoje. Didelę auklėjimo dalį atlieka tų grupių laikraščiai. Argi palyginsi kolektyvinį jaunimo auklėjimą, kas tik komunistinėj sistemoj tetraktikuojama, su šeimos, su auklėjimu nedideliuose sambūriuose, kur jie vienas kitą pažįsta, pagelbsi, daugiau kūrybinės iniciatyvos pareiškia. Šiuo metu išeivijoje iš jaunųjų organizacijų aktyviausiai reiškiasi neolitučiai, skautai, ateitininkai ir vyčiai.

Lietuviškam tautiniam darbui jie ruošiasi savo organizacinėj šeimoj, vasaros stovyklose, susirinkimuose ir parengimuose ir tais darbais įeina į bendrąją tautinę mozaiką, yra jos dalis. Jie atlieka daug įvairių darbų nekatodami kas jau kitų padaryta ar daroma. Neįmanoma visų čia suminėti jaunimo darbų ir nuopelnų, vieni iš didžiausių, tai lapkričio 13 dienos žygis plačiai nuskambėjęs per visą Ameriką, didžiulės mūsų dainų ir tautinių šokių šventės, kuriomis lietuvių jaunimas atiduoda visą savo laisvalaikį, visą sielą ilgai besiruodamas savo aplinkos sambūrių grupėse ir jų vardu suplaukia su vadovėmis į per eilę metų Jadvygos Matulaitienės suderintą, apjungtą didžiųjų spalvingą tautinių šokių šventę, kuri tačiau yra taipgi tik dalis bendrosios tautinės veiklos mozaikos.

JAV-se turime daug lietuviškų radijo valandėlių, kurios atlieka didelį tautinį darbą ir kiekviena iš jų yra įsteigta ir vadovaujama privačių asmenų sudarant aplink save rėmėjų būrelius, kurie tam darbui pritaria ir tautinės idėjos vedami nemokamai jiems talkina, auksa savo poilsio laiką ir jėgas. Yra ir tokių, kurių išlaikymu tiesioginiai rūpinasi organizacijos. Visos jos dirba tą patį lietuvišką darbą ir vargu kuri nors viena org-ja ar vienas vadovas galėtų visa tai apimti.

Lygiai svarbų vaidmenį atlieka kelių idealistų pastangomis įsteigtos lietuviškos televizijos programos, taip pat chorai priklausantieji atskiroms draugijoms ar parapijoms. Tik dainų švenčių progomis jie paklūsta vienam koordinatoriui dirigentui.

O paskutiniaisiais metais daug dėmesio sulaukė lietuviškų operų pastatymai. Visi tie draugijų grupių ar pavienių asmenų atlikti ir dirbami darbai sudaro mūsų tautinės veiklos mozaiką ir visą išeivijos Lietuvių Bendruomenę vainikuoja. Tie visi mūsų kultūrinių bei politinių laukų darbuotojai yra PLB-nės kūno ląstelės. Vargu ar PLB

VEIKIME IŠ NAUJO

Lygiai prieš dešimt metų V. Sidzikauskas viename laiške buvo labai teisingai nurodęs, jog ryšium su pasikeitimais Vakarų ir Rytų santykiuose ir nauja padėtimi okupuotoje Lietuvoje, yra būtina ir reikalinga išsiaiškinti ir nustatyti realesnę, tikslesnę ir paveikesnę laisvinimo koncepciją.

Deja, per pastarąjį dešimtmetį tuo reikalu maža pažangos tebuvo padaryta. 1965. XII. 1 d. "Dirvoje" viename straipsnyje man teko pastebėti, kad "lietuvių politinės išeivijos vadovai ir atsakingi jos veikėjai jau mažiausia prieš penketą metų privalėjo išsamiai ir giliai ištirti padėtį tėvynėje ir nustatyti tos padėties užsienio lietuviams diktuojamus uždavinius, tų uždavinių pirmumą ir svarbą, atitinkamai pakeisti ir papildyti ligi šiol vykdomus darbus, rasti tam tikslui tinkamesnes ir racionalesnes organizacines formas ir parinkti veiksmingesnius darbo ir laisvės kovos metodus".

Tuos žodžius ir šiandien galėčiau pakartoti, nes neatrodo, kad šiuo atžvilgiu kas esmingo buvo padaryta ar pasiekta.

Jei šis pagrindinis ir esminis uždavinys -- iš pagrindų išsiaiškinti ir tarpusavyje sutarus, nustatyti vieningą laisvinimo politinę strategiją ir taktiką ir iš jos išplaukiančius uždavinius, kurie atitiktų esamos padėties ir momento reikalavimus -- buvo aktualus prieš penkeris ar dešimt metų, tai jį aktualus jis yra šiandien akivaizdoje vykstančių pasikeitimų Rytų Europoje, humanistinio komunizmo revoliucijos ir sovietų agresijos tai revoliucijai nuslopinti Čekoslovakijoje, naujo prezidento administracijos Washington, tolydžiai tebeplečiamos sovietų subversinės akcijos ir planingų bei vis labiau stiprinamų okupanto pastangų skaldyti politinę lietuvių išeiviją, izoliuoti jos politinę vadovybę ir laipsniškai privesti prie sovietų aneksijos pripažinimo, kaip neišvengiamo ir nepakeičiamo fakto.

Šie pasikeitimai ir tarptautinės padėties rai-

vienų vadovų pečiai atlaikyti, jeigu jie visi tuos darbus perduotų jiems, kaip reikalavo LF bičiuliai Los Angeles mieste.

-- Negalima šiandien visko suprakti draugėn, tartum vienas kuris darbas, viena organizacija ar vienas vadovas jau turi viską apimti, jei vieni dirba, reikia visiems juos remti. Tai ir bus mūsų vienybės ir veiklos pagrindinis ramstis -- teisingai pastebti Draugas š.m. rugp. 2 dieną.

MĄSTYKIME IR VEIKIME
IŠ NAUJO (2)

STASYS ŽYMANČAS

da stato mums uždavinius, kurių sena politika ir senais metodais nepajėgsime išspręsti. Juo labiau, jei mes, prezidento L.B. Johnsono žodžiais tariant, pasiduosime isterijai, nevilčiai, ir vėl prieš kitus piktažodžiausime arba mėginame tuos uždavinius spręsti etikečių ir šūkių pagalba, naudodami juos kaip pakaitalą idėjoms.

POLITIKA SVARBIAU
UŽ PAŽADUS

Prezidentas D.D. Eisenhoweris, kai jis dar tebebuvo Baltuosiuose Rūmuose, kartą pareiškė, jog pavergtųjų Europos tautų išlaisvinimas taikiu keliu buvo ir lieka Amerikos užsienio politikos tikslas.

1960 metų prezidento rinkimų akcijoje Nixonas kalbėjo apie laipsnišką laisvės lauko praplėtimą ir Rytus. Prezidento Johnsono valdymo metais vis labiau išryškėjo faktinė įtakos sferomis Europos pasidalinimo ir dabartinio status quo tylaus pripažinimo politika, ką akivaizdžiai paliudijo Čekoslovakijos tragedija. Sovietams ši politika yra naudinga, ir, kaip paprastai, jie jos laikosi tiek, kiek ji pasitarnauja jų interesams. Faktinai šiandien jie su pa Europą iš pietų ir Viduržemio jūrą siekia paversti mare Sovieticum.

Praėjusių metų rinkiminėje akcijoje kalbų apie Rytų Europos išlaisvinimą nebebuvo. Nixonas tenorėdė, kad po akistatos laikotarpio ateina derybų laikas, ir tai pakartojo savo inauguracinėje kalboje. Toje santūrioje kalboje naujasis Amerikos prezidentas tik labai bendrai tepažymėjo, kad Amerika siekianti tokios tautos, kuri teiktų galimybę visoms šios žemės tautoms pačioms pasirinkti savo likimą.

Tai, žinoma, mūsų džiuginti negali, ir nedžiugina. Tačiau, antra vertus, geriau išmintinga politika be pažadų, negu tušti pažadai be realios politikos. Nesibai-giančios deklamacijos apie išlaisvinimą, laisvinimą ir laisvės kovą nebuvo ir nėra nei politika, nei istorija, nei programa.

Išlaisvinimo politika kaip "roll-back policy" seniai mirusi. Bet derybos, apie kurias šiandien kalbama, nebūtinai turi reikšti nuolaidžiavimą sovietams. Kad tai neįvyktų labai svarbu, kaip siūlo jugoslavai Milovas Djilas, kad Amerika iškeltų kietus, realistinius ir teisingus pasiūlymus pagrindiniams nesutariams su Sovietų Sąjunga pašalinti ir teisingai taikai pasiekti, prezidento D. D. Eisenhowerio žodžiais tariant "with liberty and justice".

Tai anaipol nereiškia kad sovietai su tais pasiūlymais sutiks. Tačiau tokie Amerikos pasiūly-

ir juristai, praktiški, kieto ir logiško galvojimo žmonės. Juos gali paveikti ir įtikinti tik tvirti, aiškūs, realūs ir logiški argumentai bei pasiūlymai.

Lietuvos laisvės byla nėra palaidota, bet de facto ji šiandien yra užšaldyta. Nemėginkime patys savęs apgaudinėti, nes toks savęs apgaudinėjimas, kaip pastebėjo poetas J. Aistis savo "Milfordo gatvės elegijoje", yra "pats nenau-dingiausias, o taip pat pats neprotingiausias apgaudinėjimas žemėje".

Todėl mūsų nebeturėtų daugiau tenkinti deklaratyviniai aneksijos nepripažinimo ar apsisprendimo teisės lietuvių tautai pripažinimo pareiškimai, o taip pat mes patys neturėtume tenkintis, kaip ALT-bos sluoksniuose įprasta sakyti, "stovėjimu už Lietuvos nepriklausomybę". Stovėjimas už Lietuvos nepriklausomybę dar nėra nei laisvinimo veikla nei politika.

Pirmi žingsniai Lietuvos laisvės bylai atšaldyti galėtų būti tokie:

1. Nutraukimas tylos Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymo klausimu. Į sovietų užuolias pretenzijas į Viduržemio jūrą Amerika teisingai atsakė, pasiūdamas du savo karo laivus į Juodąją jūrą. Lygiai taktiškai tikslinga ir nau-dinga būtų į sovietų pretenzijas ir grasinimus Jugoslavijai atsakyti tvirtu, aiškiu ir atviru Baltijos valstybėms nepriklausomybės pareikalavimu.

2. Aneksijos nepripažinimo principo formulė praktiškai tampa nereikšminga, jei iš jo nedaromos logiškos išvados, išplaukiančios iš nepripažinimo principo, galėtų būti šios:

a) Laisvosios Europos radijo transliacijų Lietuvai įvedimas.

b) Lietuvos diplomatinio šefo ministro S. Lozoraičio priėmimas Baltuosiuose Rūmuose dabartinei Lietuvos padėčiai ir Lietuvos laisvės bylai aptarti.

Kelias į Lietuvos laisvę yra ilgas ir sunkus. Tačiau, kaip pastebėjo lenkų išeivių politinis veikėjas ir žurnalo "Kultūra" politinis komentatorius Juliusz Mieroszewski, nėra beviltiškos padėties, yra tik beviltiška politika ir beviltiški politikai.

(Bus daugiau)

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

ARTĖJANČIO KONGRESO ŽENKLE (1)

MIRTI AR NEMIRTI?

Tauria prošvaiste su-
žibėjo spaudoje V. Alan-
to Danse Macabre -- Gil-
tinės šokio straipsnis,
Dirvos pakartotas.

Talentingas autorius
puošnia kalba ir sva-
riais argumentais palie-
tė mūsų išeivijos giliau-
sį žaizdą. Visuomeni-
ninkų diagnozė iš įvai-
rių stebėjimo taškų iš-
vadose irgi sutampa: ta
baisi liga grėsia išsivys-
tyti į nepagydomą vėžį.

Prie paduotų rietenų
pavyzdžių iš žurnalisti-
kos srities, tikty pridėti
keletą ir iš politiniai is-
torinės.

Aštuonioliktame am-
žije, prieš pat mūsų
dvilypės valstybės pa-
dalinimą, bajorų auki-
nė laisvė pasiekė zenitą.
Tas luomas buvęs fe-
odalinės santvarkos
ramstis ir pagrindas pa-
neigė paklusnumo vyriau-
sybei ir tautos intere-
sams pareigą. Jei kaimy-
nas bajorui nepatiko, ji-
sai surinkęs gaują perė-
jūnų užpuлдavo jo dvarą,
išplėsdavo turtą, užar-
davo žemių ribų žen-
klus.

Didikas išeidavo ko-
von prieš didiką politi-
nėm intrigomis, o nere-
tai ir ginklu. Visa tai
buvo daroma ideališ-
iausios asmens laisvės
ir neliečiamumo privi-
legijų vardu.

Ne vienas mūsų isto-
rikas skaudžiai suplikė
tą savinaudį per didelio
autoriteto pasisavinimą.
Gera tiems netikusiems
bajorams. Jie mūsų pa-
smerkimo tikrai užsitar-
navo. O kaip su mūsų
šiandienine "bajorija"?
Valdžios pasisavinimo
institucijos toli gražu ne-
ismirė. Mūsų dabartinės
partijos, organizacijos,
draugijos, klubai, susi-
vienijimai ir t.t. perėmė
tą pačią bajorijos ank-
čiau vykdytą socialinio

ČESLOVAS GEDGAUDAS
Santa Monica, Calif.

vadovavimo funkciją. Tų
draugijų dauginimasis
prašoka triušių veislin-
gumą. Štai Kalifornijos
Lietuvių Almanache iš-
vardinta apie 60 įvai-
riausių organizacijų su
būstinėm Angelų mies-
te.

Atrodo reikėtų tik
džiaugtis jei 2000 žmo-
nių bendruomenė pajė-
gia pasireikšti tokia pla-
čia veikla. Deja, trigu-
bai deja, tenka šioj sri-
ty tik pakartoti V. Alan-
to išvadas. Netoleran-
tiškumo, susiskaldymo,
netgi griovimo pavyz-
džių netrūksta. Jei prie-
miesty suklestėjo nau-
jai įsikūręs klubas, rei-
kia jį susprogdinti ir
įkurti šalimais kitą. Jei
bankelis nebloggeri verčia-
si, tai kodėl neišteigti
jam konkurento? Jei di-
desnė grupė rengia Nau-
jų Metų sutikimą, tai dar
bent trys kitos iš pavy-
do jaučia pareigą suska-
dyti visuomenės savais pa-
rengimais. Okur rengti?
Yra net trys salės -- Lie-
tuvų namai. Ar netiktų
geriau pavadinus Lietu-
vių susiskaldymo na-
mais?

Kai V. Alantas pagrįs-
tai apgalestauja "rašy-
tojų" netolerantiškas rie-
tenas, tai visgi žala ap-
siriboja tų nenuoramų sa-
vitarpiu plunksnų apsi-
pešiojimu. Tai senoji dvi-
kovos apeiga praveista
žymiai mažiau pavojin-
goj plotmėj, simboliš-
kai. Sekant taikliu B.
Shaw aforizmu -- "Žmog-
žudystė tai tik kraštutinė
cenzūros apraška".

Bet kai mūsų "atsa-
kingi" veiksniai elgiasi
taip neatsakingai, kaip
susipykę vaikėzai, ir ver-
čia mus raudonuoti prieš
sukviestus Vasario 16 mi-

nėjiman svečius, kai rei-
kėjo aukoti šventam lie-
tuvybės tikslui dviem at-
skirais vokais tai čia tik-
rai vyksta šiurpus menu-
etas su giltine.

Mūsų išeivijai kas-
dien tragiškiau ryškėja
galutinio išnykimo grės-
mė. Atsilankius paren-
gimuosna kartais gauna-
mas nejaucus laidotuvių
įstaigos prieškambario
įspūdis. Pasigendame
jaunų veidų, naujos ener-
gijos.

Pakartotinai atsidadū-
re išeivijoje, visgi stebuklų
neparodėm. Paryžių, Ro-
moj, Londone prisi-
siglaudusios pirmųjų su-
kilimų viršūnėlės ištir-
po veik nepalikdamos žy-
mių. Nuo rusų 25 metų
karo tarnybos pabėgę re-
kruitai, daugumoje mažo
išsilavinimo, JAV katilo
buvo greitai suvirinti.
Argi toks pat likimas lem-
tas mūsų susipratusių in-
teligentų masei sugūžėju-
siai čia po karo?

Ar tai gamtos dėsni-
s? Ar visas nuokamieno at-
trukusias atskalas lau-
kia toks pat neišvengia-
mas galas?

Peržvelkime porą ly-
giagrečių pavyzdžių.
Štai Kalifornijoje klesti
Nisei bendruomenė. Ją
sudaro japonų imigrantų
vaikai, gimę ir išaugę
JAV žemėje ir savo tė-
vynės nematę.

Iš jų mūsų veikėjai ga-
lėtų daug ko pasimokyti.
Nisei nerengia 365 minė-
jimų ir parengimų per
metus, neklauso nesibaig-
iančių tuščių prakalbų,
nesiskaldo šimtais pa-
vyzdžių tarpusavyje ko-
vojančių grupelių bū-
riais. Jie nebėgioja pas
šio krašto pareigūnus
maldaudami pritarimo,
palankesnio šypsenio,
migloti niekonereikšian-
čio pažadų sakinio.

Bet kai liepos mėnesi

švenčiant Buddos gim-
tadienį jų eiseną išsiri-
kiuoja Los Angeles gat-
vėmis, yra ko pasižiū-
rėti. Dalyvauja visa tau-
ta nuo seniausio ligi ma-
žiausio, pasipuošę gra-
žiais, kultūringais tau-
tiniais rūbais, kurių ne-
sigėdija pasiskolinti pas
savo bajorus-samura-
jus.

Kiekvieno dalyvio vei-
de atsispindi ramus, bet
kartu ir nepalaužiamas
įsitikinimas, jog jų tūks-
tantmetė kultūra nė kiek
ne blogesnė už kitas.

Bet svarbiausia, tai
nėra tuščia puikybė. Jie
tai įrodo savo bendro-
menės santvarka: dau-
guma gyvena susispietę
viename kvartale, ku-
riame turi savo klestin-
čius kooperatyvus, ban-
kelius, įmones, bižnius.
Garsėja savo sodinin-
kystės patyrimu, dauge-
lis didmiesčio tos sri-
ties imonių jų rankose.
Pravažiuojant jų kvar-
talą, reikia tiesiog gro-
žėtis kiekvieno namelio
puikiais gėlynais ir tvar-
kingiausią išvaizdą.

Miesto policijos ilgame-
tėm statistikom, prasi-
žengimų skaičius jų tar-
pe fantastiškai mažas, gi
didesnių nusikaltimų
veik visai nepasitaiko.
Miesto valdybos malon-
esnio žvilgsnio ieško-
ti jiems visai netenka.
Patys miesto pareigū-
nai viens per kitą šok-
te šokinėja apie juos rin-
kimams artėjant.

Labai charakteringas
vienas įvykis geriausiai
nušviečia tą padėtį:
prieš penkis mėnesius
Naujoji Kairė surengė
nuožmų puolimą prieš
Nisei Dr. Tomą Nogu-
čį (kuris išliko Los An-
geles "county coroner"
pareigose). Komunistai
apkaltino jį beprotyste,
kad jis įpykęs kartą pa-
reiškė tos grupės vadei-
voms, jog turėtų didelio
malonumo padaryti, rei-
kalui pasitaikys, jiems
pomirtinį skrodimą. Ki-
lo žvėriškas riksmas, ir
to skandalo pasekoje Dr.

DAGYS

Čia ji suradau (medžio skulptūra)

Nogučis buvo nuo parei-
gų nušalintas. Bandoma
buvo net jį į beprotna-
mų patalpinti.

Bet štai tos idiotiškos
šių dienų pasakos nelauk-
ta ir išpūdinga pabaiga:
Nisei bendruomenės na-
riai spontaniškai, nera-
ginami, suaukavo virš
\$20,000 Dr. Nogučio by-
lai peržiūrėti (jisai pats
buvo nutaręs, gerbda-
mas valdžią, sutikti su
jos sprendimu). Lygia-
grečiai Nisei vadovybė
padarė kur reikia atatin-
kamų ir nedviprasmiškų
žygių. Šios gerai apgal-
votos kampanijos pase-
koje Civilinės Tarnybos
Komisija panaikino
"County Supervisors" nu-
tarimą, atstatė Dr. No-
gučį pareigose, išmo-
kant ir praeitų penkių mė-
nesių pilną atlyginimą,
gi Naujoji Kairė, kas la-
bai retas dalykas, buvo
sutramdyta.

Spaudoje teko užtikti

žinutę apie lietuvių kil-
mės gana žymų policijos
valdininką kuriam buvo
primestas rimtas apkal-
tinimas. Ar bent viena
mūsų organizacijų ar
grupių šokosi jam padė-
ti?

Išsikalbėjus su vienu
Nisei vadovybės pareigū-
nu, ir jam žingeidžiai be-
klausinėjant, teko beša-
liškai nušviesti mūsų su-
siskaldžiusią padėtį, ku-
rioje visi viską spren-
džia bet niekas nieko ne-
klauso ir nevykdo. Japo-
nas nepaprastai nustebė.
"Kaip jūs galite tuo būdu
ką nors nuveikti?" išplė-
tęs akis paklausė.

Sveiko proto ir tauti-
nio nusistatymo tekan-
čios saulės sūnui atro-
dė įrodinėjimų nereika-
linga aksioma, jog išei-
vijos interesams atsto-
vauti užtenka vienos or-
ganizacijos.

(Bus daugiau)

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(19)

-- Dėl to tau nereikėtų galvos sukti, -- pasakė
Parnus. -- Tu turi savo išdinėję 300 markių.

-- Tas lobis ne mano.

-- Jei tu vienaip ar kitaip jį išleisi Lengvenio
reikalui, niekas tau nieko nesakys. -- Parnus nura-
mino jį.

-- Gal čia mes vietoje kaip nors išsiversime,
kalbėjo Remėza, -- bet jūs vis tiek negalite iš mies-
to pasprukti. Jei jūs užpulsite sargybą, kils triukš-
mas, subėgs sargybiniai iš kitų vietų, visas miestas
sukils ant kojų.

-- Iš teisybės, būtų pavojinga, -- delsiai kalbė-
jo Šventaragis. -- Pro miesto vartus aš daug kartų
jojau, kartais jojau tyčia, kad galėčiau įdėmiau įsi-
žiūrėti, kiek ten tų sargybinių ir kaip jie išsidėstę.
Dar pamėginsiu joti naktį ir žiūrėsiu, ko jie nori iš
manęs... -- Šventaragis galvodamas perėjo per kon-
torą ir staiga atsigrėžė į Remėzą paklausdamas:
-- Ar tu turi gero, seno midaus statinaitę?

-- Koks aš būčiau lietuvis prekijas, kad neturė-
čiau midaus? -- trūktelėjo pečiais Remėza.

-- Bet tokio midaus, kad nuo dviejų kaušų vy-
ras nuvirstų nuo koto?

-- Turiu dvidešimt metų senumo! Bet kas tą
midų sargybiniais sugirdys?

-- Bus tavo reikalas pasirūpinti, -- nusijuokė
Šventaragis. -- Tavo miestas, tavo sargybiniai,
tu ir vaišink juos. Įsivaizduok, kad tavo žmogus ga-
bena dvi midaus statinaites į kaimą tavo giminei.
Nemanau, jog sargybiniai turėtų tokią blogą uoslę,
kad neužuostų, kas tose statinaitėse talpaškuoja...

Atrodo, kad visos mūsų sumanymo dalys suside-
rina, -- Šventaragis atsisotojo ties Parnu, -- bet
mums reikia dar antspaudų: ar viešpats Parnus
sutinka, ar ne?

-- Aš suprantu Remėzos baimę ir svyravimą,
bet kažin, ar mes galėtume rasti kokią kitą geres-
nę išeitį? -- kalbėjo jis lėtai. -- Šiandien atkako
greitininkas iš Lietuvos. Valdovas pakartotinai pra-
neša, kad jis jokių nuolaidų nedarysiąs ir kad mes
turime Lengvenį žūt-būt išvaduoti tomis sąlygomis
kurias magistras pasiūlė iš pat pradžių. Aš to
magistrui dar nesakiau ir nesakysiu iki puotos. Su-
sirūstinęs jis ko gero Lengvenį gali nubraklinti į
tokį požemį, iš kurio mes jo tikrai nebepajėgtume
ištraukti. Per derybas mes ne kartą ordino bro-
liams siūlėme arba priimti išperkamuosius, arba
mes nutrauksime derybas, tačiau jie nepasidavė
gąsdinami ir nenusileido. Aišku aišku, mes esame
atsidūrę akligatvyje: mes negalime grįžti tuš-
čiomis ir negalime perkalbėti ordiną nusileisti. Jei
mes grįšime tuščiomis ir paliksime kunigą Leng-
venį prapulčiai, niekas mūsų nepagirs. Prasidės
niurnėjimai ir kaltinimai: giminačiai kaltins valdo-
vą, kam jis pasiuntė tokią neapdairią pasiuntinybę,
o valdovas kaltins mus, kad nesugebėjome vesti de-
rybų. Kaip mes pasiteisinsime, kad nepadarėme vis-
ko kas nuo mūsų parėjo? Galop, jei taip blogai ir
nebūtų, ant mūsų galvų vis tiek kristų apsileidimo
šešėlis. Reikia mėginti iš to akligatvio išsikapa-
noti: reikia rizikuoti įvykdyti Šventaragio sumany-
mą...

Už garbės skobnio šalia šeimininko dešinėje
sėdėjo vysk. Mykalojus, kairėje -- Lietuvos pasiun-
tinybės galva Parnus, toliau nuo jų žymesnieji rite-
riai svečiai ir vyresnieji ordino broliai.

Tarp užjūrio svečių sėdėjo ir Šventaragis. Jo
kaimynas buvo prancūzų riteris markizas de Fron-
tinjakas, o priešais, kitoje skobnio pusėje, sėdėjo
paniures, nekalbus vokiečių riteris markgrafas Dit-
liebas fon Rozenkrancas, kuris, atrodė, daugiau rū-
pinosi valgiu ir gėralu, kaip kad pokalbiu. Atvirkš-
čiai, Šventaragio kaimynas prancūzas buvo kalbus

ir linksmas. Markizas kalbėjo šiek tiek vokiškai ir
pats juokavo iš savo kalbos. Kai jam pritrūkdavo vo-
kiškų žodžių, jis paberdavo prancūziškų žodžių be-
rinį, kurio jau niekas nebegalėjo suprasti.

-- Mano senelis ir tėvas kovojo šventoje že-
mėje su saracėnais: mūsų visa giminė kovojo su
netikėliais, oh, pardon! -- jis susigriebė pažvelg-
damas į Šventaragį. -- Lietuva, rodos, irgi dar nėra
apsikrikštijusi...

-- Kadangi saracėnai kryživius iš Palestinos
išvijo, tai jūsų giminė, nebetekusi ten darbo, joja į
Rytus krikštinti lietuvių -- nusijuokė Šventaragis.
-- Tik norėčiau priminti, kad ordinas kovoja ne tik
su nekrikštais lietuviais, bet ir su apsikrikštiju-
siais rusais.

-- Man sakė, kad ordinas su rusais padarė tai-
ką, kad rusai dabar esą Livonijos talkininkai.
Šventaragis nieko neatsakė, tik pagalvojo, kad
Remėza, tur būt, buvo teisus sakydamas, kad ordi-
nas padarė sutartį su Pskovu.

-- Aš irgi girdėjau, kad magistras ieško rusų
paramos. Atrodo, kad po magistro vėliava suplauks
rusų ir visa Vakarų riterių galybė vargsės Lietuvos
paklupdyti, -- nujuokavo Šventaragis.

-- Apie Lietuvą nieko negirdėjau: ordino bro-
liai kalba, kad eisime mušti žemaičių, -- rimtai
atsakė markizas. -- Man čia ne viskas aišku: ar
žemaičiai ne tie patys lietuviai?

-- Tie patys, tik žemaičiai gyvena Vakaruose
ir turi savo kunigą, o kiti lietuviai aukštaičiai gy-
ven labiau į Rytus ir Pietus ir turi savo atskirą
valdovą.

-- Suprantu, kaip pas mus Prancūzijoje yra
Burgundija, Pikardija ir kitos sritys. -- Patylėjęs
de Frontinjakas žvilgtelėjo į Šventaragį ir vėl pra-
bilo: -- Vakaruose vienuoliai mums skelbia, kad
Lietuva esanti laukinis kraštas, kad ten gyveną ne
žmonės, o kažkokios apokaliptinės pabaisos, bet,
kai aš pažiūriu į jus, lietuvius, imu galvoti, kad jie
mums melavo. Jei jūs atkeliautumėte į mano tėvy-
nę, būtų, kaip ir mes visi.

(Bus daugiau)

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIUNAS

Savininkų ištikimybė yra vienas pasisekimo barometrų automobilių pramonėje.

Ši ištikimybė labai paprastai apibūdinama: kai perki naują automobilį, perki tos pačios firmos, kurios ir dabar važinėji. Tai ištikimybė. Tik kaip pradėti dairytis kitur, surauki Detroito antakius.

Paimkime Thunderbird, Fordo liuksusinį sportinį automobilį. Blogi reikalai. Ir matai kaip blogi, peržvelgęs vėliausius davinčius.

Kritiškiausias analizės laikotarpis yra naujo modelio pirmieji trys mėnesiai -- tai yra spalio, lapkritis, gruodis. Per tą laikotarpį pernai tik truputį daugiau kaip pusė Thunderbird savininkų, pirkdami naujus automobilius, namo parvažiavo su blizgančiu Thunderbird.

Su tokia savininkų ištikimybė galima bankrutuoti. Tarp 1964 ir 1967 metų Thunderbird savininkų ištikimybė svyravo apie 70%.

American Motors visada svyravo ant pražūties krašto. Savininkų ištikimybė ir čia tai įrodo. Tik pusė Rambler, Ambassador ir Rebel savininkų perka AMC automobilius. Tai jau blogai.

Tikra savininkų ištikimybė atspindi populiariausiose automobiliuose -- pavyzdžiui Chevrolet. Pirmuose trijuose mėnesiuose po 1969 metų modelių pasirodymo 62% Chevrolet savininkų vėl garžiuose turėjo naują Chevy. Tokia ištikimybė Chevrolet yra tradicine -- ir todėl tai yra Amerikos populiariausias automobilis.

Plymouth, vienu metu vienas iš trijų populiariausių automobilių irgi papuolė bėdon. Pirmam 1969 modelių metų ketvirtyje tik 51% Plymouth savininkų vėl pirkė Plymouth.

Žinoma, retais atvejais gali atrasti pasisekimą pritraukdamas kitų firmų automobiliais nusivylusius savininkus. Tai, labai paprastai išsireiškia, yra Volkswageno pasisekimo paslaptis. Volkswageno savininkų ištikimybė nėra per geriausia, bet šis automobilis yra magnetas naujų automobilių pirkėjams.

Pagalvojus, kad 1949 metais Amerikoje buvo parduoti tik du Volkswagenai, o šiais metais, tik po dvidešimtmečio tikimasi parduoti virš 450,000 "vabalų" Amerikoje, pasisekimo paslaptis turi kur nors būti apčiuopiama.

Žinoma... ir mes čia pradėjome suvažiuoti tik prieš dvidešimtmetį...

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

VYSKUPĄ ANTANĄ DEKSNĮ Į EUROPA IŠLYDINT

ANTANO DIRŽIO KALBA, PASAKYTA NEW YORKE SURUOŠTAME
VYSKUPUI A. DEKSNUI PAGERBIME

Tumas - Vaižgantas, pasakodamas apie Lietuvos budimą 19 šm. gale ir 20 šm. pradžioje, savo Pragiedrulių epopėjoje kalba apie ano laiko tiptiską kaimo jaunuolį. Jis buvęs suaugęs su savo aplinkos gamta taip, kad supratęs medžių, žolių, gyvulių, paukščių kalbą ir tokiam bendravime trejybinių gamtoje -- augmenijos, gyvulijos, sparnuočių -- jis sėmėsis tų palaimingų fizinių ir dvasinių jėgų, kuriomis stiprėjo ir jo džiaugsmas gyvenimui. Jaunuolis išimylėjęs į savąją gamtą nebeatskiriamai, jis jau tėsio joje karaliumi.

Tokia buvo ano meto gaivalinga Lietuva.

Tačiau tuo metu atsiranda naujos kartos kunigas Rimutis Vizgirda, sudūvis išaugęs iš tų pačių gaivalinių savo tautos šaknų bet jau patriotas kalbės apie tautą, keičią Lietuvos vardą ir šviečiąs kaimui, ypač jaunimui nauju pragiedruliu. Jo gaivus žodis tampa pragiedruliu ir anam tipiškam jaunuoliui, kurį pažadino naujam gyvenimui. Ir tada... tada atėjo diena, kai jaunuolis sušuko: "Tad valio Lietuva -- mano pasaka, mano Gamta - Karalaitė, mano Visuomenės Žmonės - Karaliai: aš jūsų riteris!"

Taip sušukęs, Vaižganto padavimu, Vaduvų ūkininko Benedikto Šešiavilko sūnus Napalys, dabar jau atrodęs pilnu Napoleonu, įžengdamas į naują savo gyvenimo tarpsnį -- į partizaninę kovą dėl Lietuvos kultūros prieš Rusijos carą.

Gyvas buvo ir Gondingos kraštas. Ten, iš Denionių kaimo, vieną dieną užklupė žandarai, sumina net visą būrį ūkininkus Niaurą ir Taučią, tris Narviliukus, penkis Nečioniškių bernus ir Marytę Šešiavilkiotę, -- visus kaip lietuviškų knygų ir laikraščių skaitytojus, platintojus, kaip kultūrinės kovos partizanų.

Tumas - Vaižgantas užsklendžia tą laikotarpį šiais žodžiais: "Tai buvo sutirštėjimas oro prieš audrą".

Tokioj tautinėse dvasios aplinkoj gimė Lietuvos Tarybos didysis VASARIO 16-tos NUTARIMAS 1918 m. Vilniuje.

Dabar imkim mažą visos Lietuvos fragmentą -- Rytų Lietuvos kampelį, Rokiškį ir prisiminkim, kas dėjosi ten.

Tautos apsisprendimas žengti laisvės paskelbtas vasario mėnesį, o jau tų pačių metų vasarą, Rokiškio parapijos klebono M. Jankausko rūpesčiu ir dvaro arkliais, yra gabenami iš Vilniaus į Rokiškį mokyklos suolai steigiamai naujai gimnazijai, kurioj turi prisidėti mokslas tų pačių metų rudenį -- rugsėjo 1 dieną. Taip ir buvo. Ta data virto Rokiškiui istorine.

Jei kas skaitysit Rokiškio istoriją -- pastebėkit, kad iki šios datos Rokiškio istorija buvo: Rokiškio dvaras ir bažnyčia. Tai ir buvo lyg visos Rokiškis, jo apylinkės, jo apskritys.

Dabar gi, pastangose nepriklausomą valstybinį gyvenimą, pučiančias vėjas, gimsta nauja era, kurioje dvarui lemta mažėti, susitraukti ir virsti seniena, o Rokiškio bažnyčiai atsiakleisti, tapti paveikliai ir stipriau ir platesniu masitu dėkingose jai naujose gyvenimo sąlygose, kai kaimynystė yra gimnazija.

Nun, metu žvilgtį tik akimirkai į Rokiškio Šv. Mato bažnyčią. Ji -- pilnas gotikas. Ir išorėje ir viduj; su to paties stiliaus koplyčia šalia bažnyčios ir net tokia pat šventoriaus tvora. Ne tik bažnyčios sienose ir altoriuose bet ir kiekvienoj įrengimų detalėj procesijų stovylose buvo sukurta gražus architektūros pastatas. Jei prie to pridėsime turtinčius liturginius rūbus, procesijų vėliavas, monstrancijas ir visą brangią liturginę indaują, o iš to visoplaukusią pavyzdinę ir organizaciją, tai jau gal nuvoksime kaip tai visa galėjo veikti parapijon, o jau ypač gimnazijos moksleivį. Jučiom ar nejučiom tokia bažnyčia mus rokiškėnų auklėjo grožiopajutimui.

Pagaliam, šaunūs vargonai, be kita ko, imitujantieji ir smulką, čelo, fleitą, o be to, duodantieji sferinių garsų tonus, galėjusieji skambėti tykliai -- tartum iš augstų tolių, žvaigždžių pasaulio ir prabilt tokiu galinumu, kad net bažnyčios sienos dreba -- tokie vargonai valdomi šaunaus gimnazijos muzikos mokytojo Mato Milaknio -- tai buvo antras kultūrinis veiksnys pažint muzikinį grožį visiems rokiškėnams, ypač augantiems gimnazijoje būsiantiems inteligentams.

Štai šitokioje bažnyčioje, Rokiškio išteigtos Saulės gimnazijos mokinių, Antanas Deksnys buvo klapčiukas.

Ir nun, ano meto Lietuvos gražiosios Šv. Mato bažnyčios klapčiukas, jau Jungtinėse Amerikos Valstybėse, miestelyje Belleville, šv. Petro Katedroje tampa vyskupu. Į jį krypta daugelio dėmesys, šiandien jis yra brangiausias svečias Viešpaties Atsimainymo bažnyčios, šios parapijos ir mūsų visų, susirinkusių ne vien parapijonų.

Ta proga man miela pabrėžti tris faktus iš Vyskupo gyvenimo. Jis būdamas dar gimnazistas Rokiškyje atskleidė jaunimui skautybės naująją, tapdamas tos organizacijos pirmūnu. Būdamas Šveicarijoje --

ruošdamas daktarato darbą -- jis skleidžia antrą naująją, atsidėdamas studijai apie mažai žinomą, bet pažangų jaunimo auklėtoją, pedagogą -- Ludwig Auer. Pagaliau, trečia -- jis išdaigina iš sudegusios bažnyčios pelenų naują lietuviško stiliaus bažnyčią ir sunykusią N.P. parapiją St. Louis prikelia naujam gyvenimui -- tuo parodydamas jau ne tik gerumą ir sumanumą bet ir retą valingumą vibruojančioje Belleville diocезijoje, kuri yra laikoma miniatiūra sudėtingumo visos Katalikų Bažnyčios.

Labdarybė, geroji valia yra beribė savo sagražiniu veikimu. Tadir atsitinka, kad Popiežius Paulius VI atskleidė patį prelatą Antaną Deksnį mums, kaip pasiekusį kunigystės pilnybės, pašaukdamas jį į vyskupus.

Iš Europos Amerikon jis važiavo su akademių studijų, mokslo bagažu -- daktaratu; iš Amerikos Europon jis važiuoja su vyskupo titulu. Atrodo, jis ir dienos nepraleido be prasingo rūpesčio ir darbo, kas žmogų kilnina, aukština.

Tik ką neseniai buvusiame Tautininkų Seime New Yorke dr. Švarcas -- St. Louis skryčiaus pirmininkas darė veiklos pranešimą. Pusėpranešimo -- buvo kalba apie vyskupą A. Deksnį. Jis baigė šiais žodžiais: "mes džiaugiamės jopakilimu į vyskupus bet labai galimės, kai netenkam labai gero klebono bičiulio".

O čia vienas aidas, ejęs plačiu lanku iš Belleville per Bostoną į New Yorką.

Tūla amerikietė Miss Cecile, gyvenanti Belleville miestelyje, rašo savo bičiulei Miss Clare, gyv. Bostone, ir priedu siunčia tos diocезijos oficiozo "The Messenger" iškarpas, kuriose telpa vysk. A. Deksnio šventinimo iškilmės. Miss Cecile, kalbėdama apie iškilmę, sako: "Tai buvo didinga nuo pradžios iki galo. Muzika nepaprasta! -- Jis (Vyskupas) yra nepaprastai kuklus, be pretenzijų. Kiekvienas galėjęs prasiskverbt į katedrą -- jau buvo ten. Aš buvau sujudinta visų kuo, kas ten dėjosi. Aš manau, Stasys ir Elena (t.y. Santvarai) norės paskaityti apie tai (čia ji įveda amerikoniškų laikraščių iškarpas). Pasakyk Stasiui, kad jis būtų kantrus. Aš manau, kad Vyskupas A.D. pirmąją kryptimi į kardinolus".

Tokie yra aidai tautos balso.

Dabar prisiminkime jo parapijį negriukų išmokymą lietuviškų poterių, o taip pat kitų tikėjimų žmonių prisidėjimą išlaikyti Nek. Pras. bažnyčiai St. Louis, tai ir turėsime Vyskupo magnetinės sielos vaizdą.

Naujasis Europos lietuviams vyskupas dr. Antanas Deksnys, kurį išlydint į Europą buvo suruošti gausūs pagerbimai Chicagoje, Clevelande ir New Yorke.
Vyt. Maželio nuotrauka

Ne. Yra kai ko ir daugiau. Jis kunigystės pamatus dėjo laisvoj Lietuvoje, ten jis tiesiog al savo Lietuvos bažnytine tradicija. Toje tradicijoje stovi tvirtabūdžiai Lietuvos sūnūs -- Arkv. Pranciškus Karevičius -- gondingietis -- politikas, valstybininkas, Arkv. Jurgis Matulaitis-Sudūvis -- dvasiškis, diplomatas ir Arkv. Juozapas Jonas Skvireckas -- kultūrininkas valstybininkas, vaduvietis. Ir mūsų Vyskupas A. Deksnys rikiuojasi jų eilėn savita asmenybe. Jei Lietuvos pragiedrulių gadynės Napoleonas Šešiavilkis rėpė gamtos trejybę -- augmeniją, gyvuliją ir sparnuočius, tai Lietuvos nepriklausomybės šviesoj, t.y. pilname idienojime atsirado kita trejybė -- tauta, bažnyčia, valstybė. Tai buvo ir tebėra mūsų problema. Vyskupas A. Deksnys, Lietuvos laisvė augęs, tą laisvės laikotarpį pažindamas, kuria gražų lygsvaros derinį -- tautos, baž-

nyčios, valstybės. Tai matyt iš jo gyvenimo, jo poelgių ir net iš jo herbo.

Brangus Vyskupe Antanai, padarei gražią dovana Deksnų dinastijai, garbę -- Rokiškio gimnazijai ir Kauno Metropolijos seminarijai, džiaugsmą -- Tavo bendralaikiams mokslo draugams ir daugeliui, o daugeliui. Iš Deksnų giminės tenka vertinga dovana ir visai Lietuvai, kai tampa šiais laikais lietuvių tautos ambasadoriumi Vatikano valstybė.

Mano sentimentas Tau, brangus Vyskupe Antanai, yra labai gilus. Tad ir baigiu žodžiais iš Genezės: "Tesaugo Dievas tai, kas yra tarp manęs ir tavęs net ir tada, kai būsim vienas nuo kito toli".

EXPERIENCE
PRESS OPERATORS
Who can set up and read Blue Prints on short run work.
Steady work and fringe benefits.
Auto City Sheet Metal Co.
4601 Nancy Detroit, Mich.
313 — 893-3000 (65-68)

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant priedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

1. AR TURĖJOTE JŲS NEMALONUMŲ SIŪSDAMI DOVANŲ SIUNTINIUS JŲSŲ GIMINĖMS?
2. AR JŲSŲ GIMINĖS MOKĖJO PAPILDOMUS MUITO MOKESČIUS?
3. AR JŲSŲ SIUNTINYS BUVO GRAŽINTAS Į JAV?
4. AR BUVO DINGĘ DAIKTAI IŠ JŲSŲ SIUNTINIO GIMINĖMS?
5. AR TEKŲ NERIMAUTI LAUKIANT PRANEŠIMO, KAD PER ILGAI NEIŠTEIKTAS SIUNTINYS?

Kad išvengus šių galimų atsitikimų, naudokitės patarnavimais pačios seniausios ir rimčiausios firmos

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Ši firma per 39 metus savo pavyzdingu patyrimu sudarė rimtą reputaciją daugelio patenkintų klientų tarpe JAV, taip pat ir giminėms USSR.

Visi mūsų skyriai turi savo žinioje patyrusių tarnautojų štabą, didelį visokių prekių pasirinkimą ir PODAROGIFTS, INC. įgaliojimus priimti užsakymus MAISTO — PRAMONĖS — DOVANŲ CERTIFIKATUS Sovietų Sąjungos gaminams.

Dėl informacijų ir katalogų kreipkitės į mūsų Centrinę įstaigą arba į Skyrius.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 WALNUT STREET

PHILADELPHIA, PA. 19106. Tel. (215) 925-3455

SKYRIAI:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632, 4102 Archer Avenue, BE 5-7788
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48122, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
HARTFORD, Conn., 11 Charter Oak Avenue, 203 — 249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LATHAM, N. Y., 465 Troy-Schenectady Rd., 518 — 785-4495
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55414, 217 E. Hennepin Av., FE 2-4908
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road, 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9162
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave., 691-8423

FILATELIJOS KAMPELIS

Antanas Bernotas

(9)

JAV. liepos 16 d. išleido 6 centų pašto ženklą paminėjimui 200 metų sukakties nuo Kalifornijos kolonizavimo. Pašto ženkle parodyta ispanų misijonierių statytos San Carlos Borromeo misijos varpinė (netoli Carmel, San Diego miesto apylinkėse).

Dabartinę Amerikai priklausantią Kaliforniją pirmieji ėmė lankyti ispanai, atvykę čia iš jau užimtos ir apgyventos Meksikos. Bene pirmas jų buvo Ximenes, 1533 m. atvykęs iš Žemutinės Kalifornijos. Tačiau tik 1769 m. gubernatorius Gaspar de Portola nutarė tada dar niekam nepriklausančią Kaliforniją kolonizuoti, įkurdamas išilgai Pacifiko pakrantės visą eilę misijų, nusitęsiančių iki dabartinio San Francisco. Pati pirmoji misijų stotis buvo įkurta jo ir tėvo Junipero Serros netoli vietos, kur dabar yra San Diego miestas, nelabai toli nuo Meksikos sienos. Tėvas Serra buvo palaikomas jo paties statytoje misijų koplyčioje, kurios varpinė šiame pašto ženkle ir parodyta. Naujai apgyventas sritis Meksika prisijungė 1825 m. prie savęs, bet 1846 m. Kalifornija pasiskelbė atskira valstybe, kurią tačiau po mėnesio užėmė Jungtinės Amerikos Valstybės. Pora metų vėliau Kalifornijoje buvo rasta aukso, ir nuo tada gyventojų skaičius smarkiai daugėjo, padarydamas ją šiuo metu tankiausiai apgyventą valstiją. Pačiame San Diego mieste dabar gyvena apie 340,000 gyventojų. Miestas yra Pacifiko pakrantės įlankoje, labai gražioje vietoje, laikomas jūros resortu, nors netruksta ir pramonės. 1915-16 ir 1935 m. San Diego mieste vyko pasaulinės parodos, įvykiui paminti Ispanija ir Meksika taip pat išleidžia specialius pašto ženklus.

AUSTRALIJA išleido 5 c. pašto ženklą paminėjimui 100 metų sukakties, kai buvo kolonizuota šiaurinė Australija (Northern Territory). Pašto ženklo kairėje parodyti ankstyvieji kolonizatoriai prie palapinės, dešinėje — modernus pastatas, greičiausia Darvino mieste.

Kai kitos Australijos dalys jau anksčiau buvo šiek tiek ištytos ir kolonizuotos, tai šiaurinė Australija, turinti gilumoje tyrus ir mažai drėgnus, o pakrantės — labai drėgnus su tikru tropikiniu klimatu — vėliausiai. Žymus Australijos tyrinėtojas Stuart 1862 m. buvo pasiekęs šiaurinės Australijos krantus. Kiti du tyrinėtojai — Robert O'Hara Burke ir W. J. Wills 1860 m. rugpjūčio 20 d. iškeliavo iš Melbourne su tiks-

lu perkelti kontinentą į šiaurę ir 1861 m. vasario 11 d. pasiekė Carpentarijos įlankos krantus. Bet tik 1869 m. pirmieji pastovūs kolonizatoriai įsikūrė Northern Territory, greičiausia Arnhemland, kurio pačiame gale prie Clarence sąsiaurio priešais Melville salą yra pastatytas geras uostas ir miestas Darwin. Iš Darvino į pietus yra prateistas geležinkelis, pats uostas gilus ir patogus. Per II Pas. karą, 1942 m. japonų aviacija jau buvo pradėjusi siekti Australiją ir bombardavo Darvino miestą. Čia buvo numatytas jų išlipimas. Darvino mieste gyvena virš 2000 gyventojų.

KANADA liepos 23 d. išleido 3 pašto ženklus su paukščiais: 6 c. su žvirblinių rūšies paukščiuku, angliškai vadinamu "White-throated sparrow" (Baltapagrūklis žvirblis), 10 c. su "Ipswich sparrow" ir 25 c. su "Hermit thrush" (strazdas atsiskyrėlis).

Paukščiukas, vadinamas "Ipswich sparrow" (Ipsvišo žvirblis), daugiausia gyvena Sable saloje, esančioje Atlanto vandenyne už 104 mylių į rytus nuo Cape Canso, Nova Scotia. Tai piaučiuvo pavidalo negyvenama smėlio salėlė, menkai pakilusi iš vandenyno, turinti apie 1 mylią pločio ir apie 20 mylių ilgio, kurios apačia nusidriekusi toli į vandenyną ir yra labai pavojinga laivams, kurių iki 1915 m. nuskendo per 200. Paukščiukas saloje be medžių bagia išnykti. Ten prieš keliasdešimt metų kažkokiais sumetimais buvo užveisti kralikai. Jiems išnaikinti buvo nugabenta kačių. Kai ir tas nepadėjo, buvo atvežta lapių. Lapės bagia išnaikinti ne tik kralikus ir kates, bet jau nebe daug beliko ir tų paukščių.

ŠVEICARIJA išleido šiemetinę Pro Patria 4 pašto ženklų seriją su vitražais iš senų bažnyčių ir muziejų. Čia dedame 30 plus 10 centimų p. ženklą, vaizduojantį šv. Kristupą. Vitražas yra Istoriniame Krašto muziejuje Bazelyje.

Šv. Kristupas (lotyniškai Christophorus — Kristaus nešėjas), kankinys, milžiniško ūgio vyras, krikščionis, gyvenęs kažkur Kanaano žemėje, Maž. Azijoje. Jis platines Kristaus mokslą, dėl ko pagonių buvo puolamas, sugautas, uždarytas į kalėjimą ir galop nužudytas apšaudant jį strėlėmis ir nukertant galvą. Jo kultas, apipintas pasakojimais ir legendomis, prasidėjo V amžiuje, bet labiausia išplito XII amžiuje atsižadus legendai, kad šv. Kristupas nešęs kūdikelį Kristų per upę, pasiramsčiodamas šakota

lazda, Vakarų Europoje, ypačiai Anglijoje ir Vokietijoje, jo garbei sukurta nemaža statulų, paveikslų ir skulptūrų, imta krikščionių vaikų jo vardu. Laikomas laivininkų ir keltininkų globėju. Šv. Kristupas yra Vilniaus miesto herbe, jo statula šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Amakalio vienuolyne. Kristupas mažai populiarus Did. Lietuvoje, bet labai populiarus Mažojoje Lietuvoje. Jo šventė buvo liepos 25 d. Dabartinis popiežius Povilas VI šv. Kristupą, kaip istoriniai nepagrįstą asmenybę, neseniai išbraukė iš šventųjų sąrašo.

STUDIJŲ SAVAITĖ

(Atkelta iš 2 psl.)

ga ir gerai dokumentuota prof. dr. Zenono Ivinskio paskaita.

Studijų savaitės paskaitų ciklą užbaigė dr. J. Norkaitis pranešimu apie kapitalizmo ir socializmo suartėjimą. Nagrinėjo tik ekonominę problemas aspektą. Nurodė, kad gyvenimas į vieną ir kitą sistemą įneša pataisas. Išvardino pagrindines ūkio klestėjimo sąlygas, kurias turi respektuoti abi sistemos.

Liepos 19 vakare įvyko atsisveikinimo vakaras. Kupletus dainavo dvi Eglės (Juodvalkytė ir Pauliukonytė) iš Amerikos

Studijų savaitę uždarė liepos 20. Po paskutinių ekumeninių pamaldų, atlaikytų prof. dr. Jūraičio ir kun. Urdzės, ir po pusryčių visi dalyviai paskutinį kartą susirinko į salę. Nuotaika liūdna. Moderatorius V. Natkevičius paprašė pareikšti savo nuomonę apie XVI lietuviškų studijų savaitę. Kalbėjo keliolika dalyvių. Po to moderatorius pateikė skaitytų paskaitų skerspūvį. Išvada — praturtintas dalyvių intelektualas, sustiprintas lietuviškas solidarumas.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE
LATHE OPERATOR
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. For Afternoon Shift. Steady work and overtime. LEAR SIEGLER
8601 Epworth Detroit, Mich. (313) TL 7-6100
An Equal Opportunity Employer (58-67)

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH
\$10,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year — in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

4 3/4%
per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH
\$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year — in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT
2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie keliones paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE CLEVELAND, OHIO 44114
TELEF. 621-6036

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMĄ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

1969 M. RUGSĖJO 27 D. KONCERTUOS CLEVELANDE DIRVOS RENGIAMAME VAKARE DAINUOJANTI ŽYMANŲ ŠEIMA

PRELATO DR. J.
KONČIAUS PAGERBIMAS

Prel. dr. J. Končius

BALFo Clevelando skyriaus iniciatyva bei pastangomis prelatas pagerbtas rugpjūčio 16 d. Čiurlionio ansamblio namuose.

Nors sveikintojų ir gerbėjų nedaug tesusirinko, bet akademija ir arbatėlė praėjo pakilia nuotaika, su tuo širdžiais linkėjimais, prisimenant gausybę svarbių ir įdomių faktų.

Prie garbės stalo drauge su solenizantu užėmė vietas skyriaus pirmininkas ir direktorius E. Stepas, pirmininko pavaduotojas F. Eidintas ir valdybos nariai

A. Puškoriūtė, L. Keženius ir A. Buknė.

Ižanginiame žodyje pirmininkas apibūdino plačią prelato veiklą per išstisus 25 metus, pabrėždamas ypatingus nuopelnus, darbštumą ir energiją. Vienas iš stiprių BALFo veteranų — K. Karpis išdėstė įvairius šios organizacijos darbus, ryškindamas sunkius pirminius žygius bei fondų susijungimą. K. Žiedonis pasveikino JAV LB Tarybos, Ohio apygardos ir Clevelando apylinkių vardu, Šenbergienė — skaučių ir skautų, Blynas — Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio, S. Laniauskas, 15 metų veikęs šio fonde ir vertinąs jį, kaip vieną iš svarbiausių mūsų veiksmų.

Beveik visi sveikintojai kalbėjo labai trumpai ir darniai.

Dailų L. Eidimaitės kūrybos adresą, tikrai skonin-gai atliktą, puošniai vaizduojant tekstą, prelatui įteikė, perskaitęs F. Eidintas. Turinys kilniai įprasmina vertingus prelato darbus ir pasišventimą. Pasirašė visi susirinkusieji.

Žymią savo gyvenimo dalį paaugęs labdarai, kuklus solenizantas savo žodyje paminėjo net pirmąjį pasaulinį karą, kada teko šelp-ti lietuvių, buvusių nelaisvėje, o 1919 metais sudarinėti ešelonus lietuviams, iš įvairių kraštų grįžtantiems tėvynėn. Antrojo pasaulinio karo metu ir vėliau Amerikoje ir Europoje prelatas kalbėjo su kelių kraštų vyriausybų atstovais, nors jų tarpe pasitai-kydavo ir tokių neišmanė-lių, kurie ragino pabėgėlius grįžti bičiuliškon komunis-

tiškon Lietuvon. Tasai, dabar jau garbės pirmininku tituluojamas, kantrus ir patvarus darbuotojas parodė sektiną pavyzdį visokiems ambicingiems veikėjams, tardamas: "negirkite manęs, kol aš dar gyvas".

Katučių plotą dažnai ir nuoširdžiai.

Pirmininkas, padėkojęs valdybai, vakaro dalyviams ir šeiminiškai St. Urbonavičienei, pakvietė visus vašių, kur tikrai buvo galima pasmaguriauti gausiais įvairuojančiais ir gardžiais patiekalais.

Taip. BALFas yra sušelpęs ir dabar šelpia tūkstančius lietuvių. Keista, kad kai kas net iš pačių sušelp-tųjų šiandien jau nelinkės tiems tikslams aukoti.

Vladas Braziulis

• Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla pradės savo darbą rugsėjo 6 dieną. Be įprastinių 12 skyrių norima suorganizuoti vaikų darželį. Į darželį bus priimami vaikai nuo keturių su pusės iki penkių metų jei jie tam bus tinkami.

Smulkesnė informacija bus paskelbta po mokytojų studijų savaitės, kurioje dalyvauja mokytojai St. Barzdukas, Ingrida Bublėnė ir Pranas Joga.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Gera proga šiuo metu yra sutaupti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Iš PRAEITIES PRISIMINIMŲ: Tai buvo lygiai prieš trisdešimt metų... Nuotraukoje matome Seduvos JSO futbolo komandą, laimėjusią Panevėžio apygardos A klasės meistrėlio vardą ir tuo pačiu teise pakilti į aukščiausią L klasę. Buv. tos apygardos nugalėtojas Panevėžio Maisto SK, rengdamasis baiginiui susitikimui su Seduvos JSO futbolo komanda, nervingai ruošėsi ir net persistengė. Paaškęs, jog baigminėse rungtynėse už Panevėžio MSK komandą neteisėtai žaidė žaidėjas, pasiskolinęs iš L klasės, bet registruotas kitoje komandoje, laimėjimas ir tuo pačiu meistrystė atiteko Seduvos JSO futbolininkams. Bet kažkas kažkur padarė tai, kad ateinančiam sezone L klasės pirmenybių žaidynės vyko, bet vis dėlto be Panevėžio apygardos A klasės nugalėtojo... Po trisdešimt metų, prisimenant Seduvos jaunalietuvių sportininkus, malonu atpažinti pirmąjį iš kairės, Tai didelis Dirvos bičiulis Stasys Lukoševičius, vienas iš Clevelando Lietuvių Klubu, salės ir Lithuanian Village direktorių, vis dar nuolatinis sportinio sąjūdžio rėmėjas ir entuziastas.

Dailininkė ILONA PETERIENĖ kuri iš Los Angeles atvyksta į Clevelandą ir čia rugsėjo 6 ir 7 dienomis Čiurlionio ansamblio namuose bus suruošta jos dailės kūrinių paroda. Viso bus išstatyti 28 darbai. Oficialus parodos atidarymas įvyks šeštadienį, rugsėjo 6 d. 7:30 v.v. Parodą globoja Tėvynės Garsų radijas, minėdamas savo veiklos dvidešimt metų sukaktį.

LIETUVIŲ KULTURI- NIAM DARŽELIUI 40 METŲ

Šį rudenį, spalio mėn. su-eina 40 metų nuo Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio įsteigimo. Tai vienintelis pasaulyje toks paminklas mūsų tautai.

Šiam įvykiui atžymėti, Liet. Kult. Darželio Sąjunga rengia 40 metų sukakties minėjimą šia tvarka:

1. Diena — sekmadienis, rugsėjo 7. Pamaldos Šv. Jurgio bažnyčioje 10:30 val.
2. Po pamaldų — iš bažnyčios vykstama į Lietuvių Darželį, trumpai programai.
3. Po programos darželyje, Nauj. parapijos apatinėje salėje rengiami pietūs. Kaina asmeniui \$2.50. Jaunimui \$1.25.

4. Po pietų bus tęsiama minėjimo programa, kalbos ir meninė dalis. Taipgi bus rodomas istorinis filmas nuo Darželio įsteigimo iki Maironio paminklo atidengimo iškilmų.

Norintieji dalyvauti pra-

MIRĖ

Marė R. Krugienė, 1518 E. 337 Street, Eastlake, Palaidota Kalvarijos kapinėse ketvirtadienį. Pamaldos buvo naujos parapijos bažnyčioje.

Aldona Juškevičienė, palaidota ketvirtadienį, Kalvarijos kapinėse.

Ona Bumbalis, 14411 Jenne Avenue, palaidota ketvirtadienį Lake View kapinėse.

Jurgis Emužis, palaidotas antradienį Kalvarijos kapinėse. Pamaldos buvo Šv. Jurgio bažnyčioje.

Parduodamas namas 8 kambarių, ant dvigubo sklypo St. Clair ir Nottingham apylinkėje. Arti parduotuvių, bažnyčios ir mokyklos. Prašo \$19,900.00. Skambinti 944-5511 ir 481-4959 (po 7 val. vak.). (66-67)

HELP

FACTORY HELP — FEMALE

General light assembly work. Will train. Apply in person.

Viking Caulking Gun Co.
4518 Lakeside Ave.

ELECTRIC MOTOR REPAIR SHOP

Variety of Jobs Available
WINDERS, SINGLE PHASE
WINDERS, 3 PHASE
MECHANICAL REPAIRMAN
COIL WINDER

We are interested in men who have a mechanical or electrical background. We are willing to train.

The Elliott Electric Co.
2186 West 25th
Interview 9 to 11 and 1 to 3 P.M.
Cleveland, Ohio

(65-68)

WANTED 1ST CLASS

STEEL RULE DIE MAN

Die cutting manufacturing needs a man to make close tolerance intricate steel rule gasket dies. Experience required. This is a challenging job with a growth company. Good wages and relocation cost for the right man. Ideal location in southwestern Ohio town.

INDUSTRY PRODUCTS
CO.

Piqua, Ohio
513 — 778-0585

(62-71)

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KVIEČIAME DALYVAUTI ALT KONGRESE DETROITE

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje visada bendrai dirbo su plačiaja lietuvių visuomene mūsų tautos labui.

Šaukiant š. m. rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 dienomis Detroito, Amerikos Lietuvių Tarybai Kongresą, raginame visas SLA kuopas ir apskričius išrinkti ir pasiųsti savo atstovus į virš minėtą ALT Kongresą.

Povilas P. Dargis,
SLA Prezidentas

• Dr. Kazys Šidlauskas, ALT valdybos narys, paskirtas rūpintis ALT politinės veiklos planavimu ir reikalui esant sudaryti planavimo komisiją. Taip pat dr. K. Šidlauskui pavesta rūpintis memorandumų projektų paruošimu ir palaikyti ryšius su demokratų partija.

ALT valdyba veikia darbų išsidalinimo principu. Tokiu būdu visi valdybos nariai aktyviai dalyvauja valdybos darbuose.

• Dr. J. K. Valiūnas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. ir dr. Jokūbas J. Stukas, Lietuvos Vyčių pirmininkas, įeina į Amerikos Lietuvių Kongresui rengti garbės komitetą.

Amerikos Lietuvių Taryba su Vyriausiu Lietuvos Išlaisvinimo komitetu artimai bendradarbiauja ir remia jo veiklą. Lietuvos vyčiai yra nuolatiniai Amerikos Lietuvių Tarybos darbų rėmėjai. J. J. Stukas yra ALT narys.

Elzbieta Paurazienė, Detroito Lietuvių Organizacijų Centro ir Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų sąjungos veikėja, Vincė Leskaitienė - Jonuškaitė Lietuvių Moterų Klubų federacijos pirmininkė ir Julija Medinienė, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų sąjungos centro pirm. įeina į Amerikos Lietuvių Kongreso garbės komitetą.

Jų atstovaujamos organizacijos nuolat remia Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą ir laukiama, kad jų atstovės gausiai dalyvaus Amerikos Lietuvių Kongrese.

• Amerikos Lietuvių Taryba kviečia visų Amerikos lietuvių organizacijų atstovus ir visus Lietuvos lais-

vinimo darbą remiančius lietuvius dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese Detroito š. m. rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 d.

PAPILDYMAS

Dirvoje vardinant visus sveikinusius ALT S-gos jubiliejinį seimą, per klaidą buvo praleistas JAV LB Tarybos pirmininko J. Kapočiaus sveikinimas.

P. J. Kapočiaus dėl to atsiprašome.

MOKYTOJAI DAINAVOJE

Rugpjūčio 17 Dainavoje prasidėjo III-ji Mokytojų Studijų Savaitė, kurioje dalyvauja virš 100 asmenų iš JAV, Kanados ir Anglijos. Šioje savaitėje ypač gausu jaunųjų mokytojų ir jaunimo besiruošiančio mokytojo darbui.

Atidarymo posėdyje dalyvavo PLB pirmininkas St. Barzdukas, PLB švietimo Tarybos pirmininkas Antanas Rinkūnas, JAV LB pirmininkas Br. Nainys, KLB švietimo Komisijos pirmininkas L. Tamošauskas, Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas Al. Baronas ir eilė kitų.

Studijų savaitė pradėta prof. A. Senno paskaita "Lietuvių kalbos proistorė". Ši paskaita padarė didelį įspūdį jaunimui, kad šveicaras gali taip giliai dėstyti apie lietuvių kalbą.

Pirmadienį A. Rinkūnas dėstė principus apie "Beskyrinę sistemą", kuri įgauti vis daugiau populiarumo amerikiečių ir kanadiečių mokyklose. Ši mintis yra nauja lietuvių tarpe ir reikia tikėtis susilauks platesnių diskusijų savaitės bėgyje.

Al. Baronas studijų dalyvius įdomiai supažindino su okupuotos Lietuvos rašytojais ir jų kūryba.

L. Dambriūnas skyrė dvi valandas lietuvių kalbos seminarui. Iš viso yra numatyta net devynios valandos lietuvių kalbos pagilinimui. Oras gražus ir nuotaika visų gera. (pj)

SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

Santaros-šviesos Federacijos metinis suvažiavimas įvyks š. m. rugsėjo 3-7 dd. Tabor Farmoje, Sodas, Michigan. Šių metų programoje ypatingai svarbią rolę vaidins mūsų moterys lite-

Newarko lietuviai su Blue Water vasarvietės savininkais p. Slivynais smagioje motorlaiviu ekskursijoje George ežere, Tolumoje matomi Blue Water vasarvietės pirmieji pastatai. Tarp ekskursantų matomi komp. J. Žilevičius, A. Trečiokas, Kižienė, Stanaitis, Mėlynė ir kt. Blue Water vasarvietė yra labai gražioje ir ramioje vietoje prie George ežero nuo New Yorko per 200 mylių vykstant į Kanadą. Lengvai pasiekama iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village. Iš ten 9 N keliu 7 myl. į šiaurę. Dėl informacijų kreiptis: Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. Tel. (518) 644-5071. V. Maželio nuotrauka

ratės ir visuomenininkės. Įdomumo taipgi suteiks keli prelegentai, neseniai grįžę iš Vietnamo ir Sovietų Sąjungos ir pajutę "ant savo kailio", kas tai yra komunizmas šeštojo dešimtmečio pabaigoje. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti.

GOLFO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos Lietuvių Golfo Pirmenybės ir tarp miestinės komandinės varžybos įvyks rugpjūčio 30-31 d. Chicagoje.

Individualinės ŠALFAS S-gos pirmenybės vyks šeštadienį, rugpjūčio 30 d.; pradžią 12 val.

Tarpmiestinės komandinės varžybos vyks sekmadienį, rugpjūčio 31 d.; pradžią 11 val.

Varžybos abi dienas vyks Cog-Hills Country Club, Course #1.

DETROIT

ŠAUDYMO VARŽYBOS

Rugpjūčio 24 d. St. Butkaus šaulių kuopos šaudymo sekcija Kodačių vasarvietėje rengia šaudymo varžybas. Bus jaunųjų, vyresniųjų ir moterų varžybos pereinamoms taurėms laimėti, kurias paskyrė Vladas Selenis, Jonas Butkus ir šaulių kuopa. Šiame šaudyme bus atrinkti 4 geriausi šauliai ir du kandidatai pagrindinėms varžyboms, kurios įvyks rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 d. Dainavoje. Varžyboms vadovaus A. Šiurkus ir Jonas Šostakas. Visi kviečiami tą dieną atvykti į Kodačių vasarvietę ir su šauliais praleisti dieną.

PAGERBS POVILĄ VALENTINĄ

Lietuvos laisvės kovų dalyviui ir vienam iš pirmųjų šaulių veikėjui Raseiniuose ir aktyviam šauliui Povilui Valentinui švenčiant 50 metų vedybų sukaktį, St. But-

kaus kuopos šauliai rengia rugsėjo 28 d. pagerbimą. Bus pamaldos bažnyčioje ir banketas Lietuvių Namuose su senovinėmis vestuvių apeigomis.

SIUNTINIAI PUNSKO LIETUVIAMS

St. Butkaus šaulių kuopa birželio-liepos mėn. pasiuntė Punsko lietuviams 20 siuntinių bendro svorio 600 svarų, persiuntimui sumokėdama \$165.00.

Siuntinius paruošė Lidija Mingėlienė, o jai talkininkavo Stasė Pranėnienė ir Jonas Butkus. Rūbai Punsko lietuviams renkami ir toliau. Juos galima įteikti kiekvienam šauliui arba palikti "Neringos krautuvelyje pas Vladą Paužą.

• Žurnalistas Alfonsas Nakas su šeima automobiliu išvyko trijų savaičių atostogų. Aplanys savo sėserį rašytoją Alę Rūtą, gyv. Los Angeles, ir kitas įdomesnes Kalifornijos vietas.

• Seselė Michelė (Aušra Garliauskaitė) praleidusi dvi savaites atostogų Detroito pas savo tėvelius Ernestą ir Stasį Garliauskus rugpjūčio 16 d. išvyko atgal į lietuvių šv. Pranciškaus vienuolyną Pittsburghe.

A. Grinius

WATERBURY

SUBATVAKARIS SU DAINOM

Rugsėjo 6 d., šeštadienį, nuo 3 val. po pietų įvyks tradicinis subatvakaris, kurio pajamos skiriamos BALFui ir Vasario 16 d. gimnazijos reikalam.

Kasmet rudenį savo sodyboje — 89 Spindle Hill Road, Waterbury, Conn., tokį parengimą suruošia Danutė Venclauskaitė savo tėvams atminti ir lietuvių kultūriniais reikalamis paremti.

Vaišėmis pasirūpina ji pati, o visos parengimo sve-

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITĖS į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

ELECTRIC KNIFE CUTTERS

MUST BE EXPERIENCED

APPLY
EMPLOYMENT OFFICE

965 CLAIRPOINTE

CHRYSLER
JEFFERSON
PLANT

DETROIT, MICH.

CHRYSLER
CORPORATION

An Equal Opportunity Employer

(67-69)

Wanted 1st Class Skilled
TOOL ROOM —
MACHINISTS
SHEET METAL MEN
MACHINE ASSEMBLERS
Steady employment, over-
time, Excellent pay and
fringe benefits.

LINK ENGINEERING CO.
13840 Elmira
Detroit, Mich.

(65-71)

OPPORTUNITIES for HOUSEWIVES

Spend your extra time assisting with tray service or cafeteria duty in our hospital Dietary Department. Full-time, part-time, morning and afternoon hours, now or in September.

Interviews arranged.

Please call Personnel Office

NEW ENGLAND

DEACONESS HOSPITAL

185 PILGRIM RD., BOSTON — 734-7000

An Equal Opportunity Employer

ELECTRICIANS

MUST BE EXPERIENCED

APPLY EMPLOYMENT OFFICE

965 CLAIRPOINTE

CHRYSLER JEFFERSON PLANT
DETROIT, MICH.

CHRYSLER
CORPORATION

An Equal Opportunity Employer

(67-69)

JOURNEYMEN

INDUSTRIAL ELECTRICIANS

TOOL AND DIE MAKERS

MILLWRIGHTS

MACHINISTS

1ST & 2ND SHIFT

STEADY WORK

EXCELLENT WORKING CONDITIONS

MANY FRINGE BENEFITS

BINGHAM STAMPING CO.

5511 TELEGRAPH RD.

TOLEDO, OHIO 43612

An Equal Opportunity Employer

(67-71)

MOLDING FOREMAN

Experienced

in sand and squeezer work.

Bronze Jobbing Foundry

Immediate Opening.

Call

313 — 961-0934

(66-68)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumunos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.